



Datum van inontvangstneming : 08/10/2024

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-571/24 – 1

Zaak C-571/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 mei 2024

Verzoekers en appellanten:

YO

CT

Verweerster en geïntimeerde:

Bondsrepubliek Duitsland

OBERVERWALTUNGSGERICHT

BERLIN-BRANDENBURG

BESLISSING

[OMISSIS]

In de bestuursrechtelijke zaak tussen

1. YO [OMISSIS],
2. CT, [OMISSIS] Merkez/Siirt, Turkije,

verzoekers en appellanten,

[OMISSIS]

en

de Bondsrepubliek Duitsland,

[OMISSIS] Berlin (Berlijn, Duitsland)

verweerster en geïntimeerde,

in aanwezigheid van:

Kreis Bergstraße (district Bergstraße) – Der Landrat (landraad van de deelstaat Hessen, Duitsland), Ausländer- und Migrationsamt (vreemdelingen- en migratiedienst) –

[OMISSIS] Heppenheim (Duitsland),

heeft de 3e Senat [OMISSIS] op grond van de mondelinge behandeling van 14 mei 2024 beslist als volgt:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267, eerste alinea, VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Blijft de termijn van drie maanden na de datum van erkenning van de vluchtelingenstatus, waaraan volgens het arrest van het Hof van 12 april 2018 in zaak C-550/16 (punt 61) moet worden voldaan voor een op grond van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG ingediend verzoek om gezinshereniging wanneer de gezinshereniger jonger dan 18 jaar was op het tijdstip van zijn aankomst op het grondgebied van de lidstaat en van indiening van zijn asielverzoek, maar gedurende de asielprocedure meerderjarig is geworden, ongewijzigd van toepassing zelfs indien deze termijn op de datum van voornoemd arrest reeds was verstreken, maar een verzoek om gezinshereniging van een reeds meerderjarige vluchteling volgens de toenmalige praktijk van de autoriteiten en de rechtspraak van de hoogste rechter in deze lidstaat geen kans van slagen had?

- 2) Indien de eerste vraag ontkennend moet worden beantwoord: begint de termijn in dergelijke gevallen dan pas op een latere datum of geldt er een langere termijn?

Motivering

I.

- 1 Verzoeker en verzoekster (hierna: „verzoekers”), Syrische onderdanen, vragen als ouders om verlening van een visum voor gezinshereniging met hun zoon die in Duitsland woont.
- 2 Hun zoon, die op 31 januari 1999 is geboren, kwam in augustus 2015 in Duitsland aan. Naar aanleiding van zijn op 3 juni 2016 ingediende asielverzoek heeft het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federaal agentschap voor migratie en vluchtelingen, Duitsland) bij besluit van 15 mei 2017 aan hem de vluchtelingenstatus toegekend. De vreemdelingendienst van interveniënt heeft hem op grond van § 25, lid 2, AufenthG (Aufenthaltsgesetz; wet inzake het verblijfsrecht) een verblijfsvergunning afgegeven. Inmiddels is hij houder van een vestigingsvergunning op grond van § 26, lid 3, AufenthG.
- 3 Verzoekers voeren aan dat hun zoon reeds gedurende de asielprocedure en direct na de toekenning van de vluchtelingenstatus, op herhaalde navraag bij zijn voogd, bij de advocaat die hem in de asielprocedure vertegenwoordigde, bij zijn vrijwillige begeleidster, bij de bevoegde vreemdelingendienst, het arbeidsbureau en bij een vluchtelingenorganisatie steeds weer te horen kreeg dat het voor zijn ouders juridisch niet mogelijk was om een verzoek om gezinshereniging in te dienen, omdat de asielprocedure nog niet was afgerond dan wel omdat hij op de datum van erkenning van de vluchtelingenstatus reeds meerderjarig was. Hieraan lag de rechtspraak van het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland) ten grondslag, waarin is geoordeeld dat het recht van ouders op hereniging met het als vluchteling erkende kind op grond van § 36, lid 1, AufenthG slechts bestond tot de datum waarop het kind meerderjarig is geworden (BVerwG, arrest van 18 april 2013, 10 C 9/12, [OMISSIS] punt 17 en verder).
- 4 Nadat de zoon van verzoekers had vernomen van het arrest van 12 april 2018 (A en S, C-550/16, EU:C:2018:248; hierna: „arrest A en S”) verzocht hij per brief van 24 april 2018 aan de vreemdelingendienst van interveniënte, het ministerie van Buitenlandse Zaken, verweersters ambassade in Ankara (Turkije) en verweersters consulaat-generaal in Istanbul (Turkije) om verlening van een verblijfsvergunning voor zijn ouders wegens gezinshereniging. Uit voorzorg verzocht hij tevens om herstel in de vorige toestand met het oog op de termijn van drie maanden die volgens arrest A en S in beginsel in acht moet worden genomen. Verzoekers vroegen per brief van 11 juli 2018, die was gericht aan verweersters ambassade in Ankara en haar consulaat-generaal in Istanbul, om verlening van

visa voor gezinshereniging. Op 20 november 2018 zijn zij persoonlijk op het consulaat-generaal in Istanbul verschenen om het verzoek in te dienen.

- 5 Het consulaat-generaal heeft bij besluiten van 10 april 2019 de verzoeken afgewezen omdat een recht van ouders van een vluchteling op hereniging slechts bestaat totdat hij meerderjarig wordt. Het arrest A en S heeft geen bindende rechtgevolgen, omdat de Nederlandse juridische situatie wegens het zelfstandige verblijfsrecht van de ouders op relevante punten afwijkt van de Duitse juridische situatie. Voorts hadden de ouders het herenigingsverzoek niet onmiddellijk na erkenning van de vluchtelingenstatus ingediend.
- 6 Het Verwaltungsgericht Berlin (bestuursrechter in eerste aanleg, Berlijn, Duitsland) heeft de op 14 augustus 2019 ingestelde vordering bij beslissing van 30 maart 2021 afgewezen. De rechter motiveerde zijn beslissing aldus dat het recht van de ouders op hereniging op grond van § 36, lid 1, AufenthG vereist dat de referentiepersoon minderjarig is op de datum van het besluit van de autoriteit of de beslissing van de feitenrechter. De bepaling kan in overeenstemming met het Unierecht niet anders worden uitgelegd. Een recht van verzoekers op hereniging vloeit ook niet rechtstreeks voort uit artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (hierna: „richtlijn 2003/86”), omdat zij, in strijd met arrest A en S, de daarin vereiste termijn van drie maanden voor indiening van het verzoek niet in acht hebben genomen. Redenen voor een langere termijn of een latere datum waarop de termijn begint te lopen bestaan er niet. Herstel of het verlenen van clementie wegens overmacht is uitgesloten. Er is geen sprake van een significante belemmering wanneer een betrokkene vrijwillig ervan afziet om tijdig actie te ondernemen omdat hij ervan uitgaat dat zijn verzoek of rechtsmiddel niet zal slagen.
- 7 In hun beroep bij het Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (hoogste bestuursrechter van de deelstaten Berlijn en Brandenburg, Duitsland; hierna „verwijzende rechter”) hebben verzoekers aangevoerd dat het verzuim van de termijn van drie maanden uit arrest A en S niet aan hen kan worden tegengeworpen. De termijn begint pas te lopen op het moment dat de betrokkenen hiervan op de hoogte zijn. Dat was hier niet het geval. Verzoekers en hun zoon konden voor de publicatie van arrest A en S niet weten dat een recht op gezinshereniging bestond ondanks dat de zoon meerderjarig was. Het Bundesverwaltungsgericht had tot dan toe geoordeeld dat voor gezinshereniging van ouders met een kind dat als vluchteling is erkend volgens § 36, lid 1, AufenthG, in overeenstemming met richtlijn 2003/86, vereist is dat het kind nog minderjarig is. Bovendien was de termijn van drie maanden tevoren nog niet geregeld, maar pas middels rechtsschepping door het Hof in het leven geroepen. Het nuttig effect van het Unierecht vereist evenwel dat de betrokkenen in staat zijn om hun rechten te kennen, zo nodig met juridisch advies.

II.

- 8 De behandeling van de zaak moet worden geschorst. Het Hof dient overeenkomstig artikel 267 VWEU te worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de in het dictum geformuleerde vragen. Deze vragen betreffen de uitlegging van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86.
- 9 1. In het Duitse recht geschiedt de juridische beoordeling in overeenstemming met het Asylgesetz (Duitse asielwet; hierna: „AsylG”), in de actuele versie die is bekendgemaakt op 25 februari 2008 (BGBl. I, blz. 162), laatstelijk gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 8 mei 2024 (BGBl. I, nr. 152).
- 10 Op grond hiervan wordt het voor het onderhavige geding toepasselijke rechtskader met name gevormd door de navolgende bepalingen van het nationale Aufenthaltsgesetz (AufenthG):

11 § 6 Visum

[...]

- 12 „(3) Voor langdurig verblijf is een visum voor het grondgebied van de Bondsrepubliek Duitsland (nationaal visum) vereist, dat vóór de binnenkomst moet zijn verleend. De afgifte van een visum wordt geregeld door de bepalingen die van toepassing zijn op de verblijfstitels, de Europese blauwe kaart, de ICT-kaart, de vestigingsvergunning en de permanente verblijfstitel in de Europese Unie. [...]”

[...]

13 § 36 Hereniging met ouders en andere gezinsleden

- 14 „(1) Aan de ouders van een minderjarige vreemdeling die houder is van een verblijfsvergunning overeenkomstig § 23, lid 4, § 25, lid 1, of lid 2, eerste volzin, eerste alternatief, een vestigingsvergunning overeenkomstig § 26, lid 3, of een vestigingsvergunning overeenkomstig § 26, lid 4, hem verleend na afgifte van een verblijfsvergunning overeenkomstig § 25, lid 2, eerste volzin, eerste alternatief, moet in afwijking van § 5, lid 1, punt 1, en § 29, lid 1, punt 2, een verblijfsvergunning worden afgegeven indien er zich geen ouder op het federale grondgebied bevindt die daadwerkelijk de zorg heeft voor de minderjarige vreemdeling.”

[...]

- 15 Volgens § 25, lid 2, AufenthG moet aan een vreemdeling een verblijfsvergunning worden afgegeven indien het federaal agentschap voor migratie en vluchtelingen hem de vluchtelingenstatus in de zin van § 3, lid 1, AsylG of de status van subsidiaire bescherming in de zin van § 4, lid 1, AsylG heeft verleend. Volgens § 7, lid 1, eerste volzin, AufenthG is de verblijfsvergunning een tijdelijke verblijfstitel.

- 16 Overeenkomstig § 26, lid 3, AufenthG moet aan een vreemdeling die houder is van een verblijfsvergunning op grond van § 25, lid 1, of lid 2, eerste volzin, eerste alternatief, een vestigingsvergunning worden verleend indien hij vijf jaar of drie jaar houder is van de verblijfsvergunning en aan andere voorwaarden is voldaan. Volgens § 9, lid 1, eerste volzin, AufenthG is de vestigingsvergunning een onbeperkte verblijfstitel.
- 17 2. De prejudiciële vragen zijn relevant voor de beslechting van het geding.
- 18 Of het beroep van verzoekers slaagt, omdat zij recht kunnen hebben op een visum voor hereniging met hun zoon die in Duitsland woont, hangt af van het antwoord op de vraag of het verzuim van de termijn van drie maanden na erkenning van de vluchtelingenstatus (zie arrest A en S, punt 61) kan worden tegengeworpen, hoewel volgens de rechtspraak van de hoogste Duitse rechter de ouders geen recht op gezinshereniging meer hadden op grond dat de zoon op de datum van erkenning van de vluchtelingenstatus reeds meerderjarig was en arrest A en S nog niet was uitgevaardigd, en daarom nationale rechtsbescherming – in strijd met het Unierecht – geen enkel succes zou hebben opgeleverd.
- 19 a) Aan de termijn van drie maanden is in casu niet voldaan, omdat de zoon van verzoekers reeds in mei 2017 de vluchtelingenstatus heeft verkregen, maar het visumverzoek in ieder geval niet vóór 24 april 2018 is ingediend.
- 20 Aan de andere voorwaarden voor de afgifte van een nationaal visum voor gezinshereniging is daarentegen wel voldaan.
- 21 Het feit dat de zoon van verzoekers op 31 januari 2017 meerderjarig is geworden staat niet in de weg aan een recht op gezinshereniging volgens artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86. Volgens punt 64 van arrest A en S moet een derdelander of een staatloze die op het tijdstip van zijn aankomst op het grondgebied van een lidstaat en de indiening van zijn asielverzoek in die staat jonger was dan 18 jaar, maar die gedurende de asielprocedure meerderjarig wordt en vervolgens wordt erkend als vluchteling, worden gekwalificeerd als „minderjarige” in de zin van artikel 2, onder f), juncto artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86. De zoon van verzoekers voldoet aan deze eisen.
- 22 Het recht op hereniging met de ouders kan worden gebaseerd op § 36, lid 1, AufenthG, die de omzetting is van art. 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86. Het daarin geregelde feitelijk vereiste van „minderjarigheid” van het kind, met wie de hereniging moet plaatsvinden, kan in overeenstemming met het Unierecht overeenkomstig de beginselen van arrest A en S worden uitgelegd (aldus in detail OVG Berlin-Brandenburg, arrest van 23 april 2024, OVG 3 B 45/23). Uiteindelijk geldt hetzelfde, indien een Unierechtconforme uitlegging van § 36, lid 1, AufenthG niet mogelijk wordt geacht. In dit geval kan het recht op hereniging in ieder geval worden gebaseerd op een rechtstreekse toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 (aldus BVerwG, verwijzingsbeslissingen van 23 april 2020, 1 C 9.19 en 10.19, [OMISSIS] punten 15 en 16).

- 23 b) Met de tweede vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen van welke juridische gevolgen in de onderhavige procedure moet worden uitgegaan, wanneer wordt aangenomen dat de termijn van drie maanden na erkenning van de vluchtelingenstatus in casu niet geldt.
- 24 Het resultaat van de beroepsprocedure hangt af van het antwoord op de vragen of de termijn van drie maanden in casu pas op een latere datum begint te lopen, bij welke gebeurtenis in dit verband eventueel moet worden aangeknoopt (bijvoorbeeld bij de uitspraak van arrest A en S dan wel bij de op dezelfde dag afgegeven persmededeling of bij een later tijdstip), dan wel of in casu een langere termijn geldt.
- 25 Op grond van de feiten en de stand van het geschil tot nu toe staat voor de verwijzende rechter vast dat verzoekers met de fax die zij op 11 juli 2018 naar verweersters consulaat-generaal in Istanbul hebben gestuurd, een geldig visumverzoek hebben ingediend en niet pas op 20 november 2018 toen zij persoonlijk zijn verschenen bij dit consulaat-generaal.
- 26 3. De prejudiciële vragen behoeven verduidelijking door het Hof.
- 27 In arrest A en S wordt geen directe oplossing gegeven voor de in casu relevante situatie, die worden gekenmerkt door het feit dat de toekenning van internationale bescherming aan de meerderjarig geworden vluchteling op het moment dat het arrest van het Hof bekend is geworden, al meer dan drie maanden was geleden en verzoekers als ouders van de vluchteling geen verzoek om gezinshereniging hadden ingediend voordat het arrest bekend werd, omdat zij een dergelijk verzoek op grond van de strijdige praktijk van de nationale autoriteiten en strijdige rechtspraak van de hoogste rechter – terecht – uitzichtloos achtten. Naast de onderhavige procedure zijn er nog andere procedures waarin dezelfde vragen zijn gerezen.
- 28 De Duitse vertegenwoordigingen in het buitenland en het Bundesverwaltungsgericht gingen tot het arrest A en S (en voorts ook daarna) ervan uit dat wanneer de ouders van een vluchteling, die als alleenstaande minderjarige is binnengekomen en het asielverzoek als minderjarige heeft ingediend, maar gedurende de asielprocedure meerderjarig is geworden, een verzoek om gezinshereniging op grond van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 indienden, dit geen kans van slagen had. Het Bundesverwaltungsgericht heeft bij arrest van 18 april 2013 geoordeeld dat het recht van ouders op hereniging met de alleenstaande minderjarige vluchteling op grond van § 36, lid 1, AufenthG slechts bestond tot de datum waarop het kind meerderjarig wordt (zie BVerwG, arrest van 18 april 2013, 10 C 9:12, [OMISSIS] punten 17 en verder; eveneens OVG Berlin-Brandenburg, arrest van 11 juli 2016, OVG 3 B 18.15, [OMISSIS] punten 19 en 20). Het heeft in dit verband tot uitgangspunt genomen dat § 36, lid 1, AufenthG de bepaling artikel 10, lid 3, onder a) van richtlijn 2003/86 uitvoert (zie BVerwG, arrest van 18 april 2013, 10 C 9.12, [OMISSIS] punt 12), maar niet geoordeeld dat er sprake is van een ontoereikende omzetting

van de richtlijn. Gelet op deze rechtspraak en de regelmatige beslissingspraktijk van verweerster die deze rechtspraak volgt, mochten de ouders van een vluchteling die meerderjarig is geworden, tot arrest A en S ervan uitgaan dat een succesvol beroep van hun recht op gezinshereniging op grond van artikel 10, lid 3, van richtlijn 2003/86 uitgesloten was.

- 29 Daarbij komt nog dat verzoekers de termijn van drie maanden, waarvan de naleving in arrest A en S door het Hof is vereist, niet eerder konden kennen.
- 30 De verwijzende rechter is van mening dat de in arrest A en S neergelegde termijn van drie maanden niet ongewijzigd ten nadele van verzoekers mag worden toegepast op gevallen als in casu aan de orde. Om die reden moet worden verduidelijkt hoe de redelijke termijn die volgens arrest A en S (punt 61) in acht moet worden genomen, dan moet worden bepaald. Denkbaar zou zijn om de datum van arrest A en S, te weten 12 april 2018, als uitgangspunt te nemen voor het begin van de termijn. Aangezien er echter verschillende oplossingen in aanmerking komen en de verwijzende rechter artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 niet zelfstandig mag uitleggen, is verduidelijking door het Hof noodzakelijk.
- 31 Deze beslissing is onherroepelijk [OMISSIS].

[OMISSIS]

[ondertekeningen]